

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvscvla Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis

Marca, Pierre de

Parisiis, 1681

I. De stemmate Christi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14704

OPVSCVLA
P E T R I
D E
M A R C A
ARCHIEPISCOPI
PARISIENSIS.

D I S S E R T A T I O
De stemmate Christi.

I. ARIÆ ab eruditissimis viris in-
tæ sunt rationes conciliandi
stemmatis à Matthæo propo-
siti cum eo quod Lucas insti-
tuit in descriptione originis Iosephi, qui
fuit vitricus D. N. Iesu Christi. Inter

A

quæ duo tam ingens & apertum est discrimen ut invicem pugnare videantur; cum Matthæus Iosepho patrem Iacobum ascribat, & hujus avos, serie non interrupta, ab Abrahamo ad Davidem, ab isto ad Salomonem, & stirpem Iudææ Regum integram usque ad Salathielem ejusque filium Zorobabelem ducem deducat: quam deinde ad posteros Abiudis, qui fuit Zorobabelis primogenitus, protensam in Matthan ejusque filio, quem dixi, Iacobo sistit. At verò Lucas ab ipso generis humani capite Adamo exordiens, ad Abrahamum delabitur, & ab illo deinceps ad Davidem pergit. in quo paria facit cum Matthæo. Sed postea, ommissa penitus Salomonis ejusque stirpis mentione, ad Nathanem Davidis alterum filium descriptionem suam deflectit, & ulterius progrediens, Neri patrem Salathielis & avum Zorobabelis designat; statimque deserto Abiude Zorobabelis primogenito, Reæ alterius filii à Zorobabele prognati stemma continua nepotum serie ad Heli terminat, quem Iosepho patrem tribuit. Ex hac Evangelistarum contraria in speciem descriptione duos Iosepho patres affingere necesse est, & alios avos atque proavos usque ad Zorobabelem & Salathielem; in quorum

avis eadem pugna reperitur, quos à Davide per Salomonem Matthæus deducit, & Lucas per Nathanem.

II. Non morabor in recensendis, quas antiqui patres excogitarunt componendi adeo gravem de duplici patre Iosephi controversiam, rationibus, quæ à recentioribus plerisque discussæ & partim expunctæ sunt. Id unum observabo, necessariam fuisse utramque descriptionem, ut plenam & integram haberemus originis istius cognitionem, ex qua liquidò pateret Iudæis atque gentilibus Christum, cujus in eo stemmate majores recensentur ab Abrahamo & Davide arcessiti, eum esse Principem & Messiam quem ex illa duorum procerum stirpe proditurum oracula Sacra tam seriò spoponderant. Neque enim eorum sententiæ assentior qui Matthæum sic origines suas Hebræis edidisse, Lucam verò gentilibus, sibi persuaserunt ut solis illorum rationibus consuluisse voluerint qui scriptioni causam dederant. Imò verò utrumque stemma ad Iudæorum institutionem æquè ac gentilium omnino pertinet: sed unum mutuatur lucem ab altero; ita ut quæ in Matthæo minùs eruditis in antiquitate Iudaïca negotium facessere poterant, à Luca, qui posterius scripsit, planè illustrentur.

III. Quare jus regnandi, Abrahami & Davidis nepoti eximio promissum, cum ad Christum pertinere Matthæus docere vellet, Davidem ipsum ejusque primogenitum Salomonem ceterosque Reges Iudæorum invicem sibi sanguinis jure succedentes proponit usque ad Iechoniam & ejus fratres, sub ipsa Babylonici exilii tempora. Subjungit successionem principatus Iudaïci in Salathiele & Zorobabele; qui quidem procedebant ex stirpe Davidis, jureque regnandi hereditate sibi delato, quantum per Assyrios licebat, utebantur. Hoc jus ut à Zorobabele transmissum fuit ad Abiudem primogenitum suum, ita Matthæus hujus Abiudis posteros ad Iacobum profequitur; à quo Iosephus vir Mariæ originem traxit, juxta fidem Matthæi.

IV. Quæ quidem licet in se vera sint, & jus regnandi ad Iosephum & Mariam, à Davide repetito initio, translatum probent; attamen quia series generationis naturalis in ea descriptione majorum apud Matthæum bis interrupta fuerat, nempe in persona Salathielis, & demum Iacobi, quorum ille, fictione juris, filius erat Iechoniæ Regis, Iacobus verò, juris quoque fictione, erat pater Iosephi, necesse fuit ut Lucas ex his angustiis fideles

eriperet, patremque naturalem Salathielis, tum etiam Iosephi ediffereret, eademque opera jus regnandi à Davide deductum rectè per eas personas quas recensuerat Matthæus ad Iosephum, Mariam, & Christum transmitti nos admoneret.

V. Enimverò scriptores antiqui de solo Iosephi patre solliciti, in conciliatione Matthæi cum Luca laborarunt, quod ad istam stemmatis partem attinebat. Neque enim Salathielis ducis patrem alium à Iechonia Rege fuisse illis suboluerat. Quare nec illud Lucæ consilium, quod proposuimus, de illustranda & explicanda Matthæi descriptione integrè consequi potuerunt. Id unum apud se constituisse Lucam voluerunt, ut doceret Nathanis stirpem in Iosepho unà cum Salomonis progenie coaluisse. quod significabat Iulius Africanus in epistola ad Aristidem. In quo non erat tantum momentum ut Lucæ diligentia requireretur in expandenda Nathanis posteritate; cùm juxta veterum istorum sententiam nihil ad jus regnandi stirps illa contulerit, quod per Salomonem Iacobo patri, ut ipsi volunt, naturali Iosephi conferri scripserat Matthæus.

VI. Hæc enim apud illos, auctore Africano, invaluerat opinio, cùm Iacobus à Matthæo & Heli à Luca pater Iose-

phi dicatur, illum naturalem fuisse, hunc verò legitimum, vi legis, & fictione juris. Quod ex Desposynorum traditione hoc modo explicat Africanus apud Eusebium. Matthan Salomonidarum stirpis solus heres uxorem Estham cum duxisset, ex ea sustulit filium Iacobum. Matthane mortuo, Estha vidua nupsit Melchi ex Nathanis stemmate; ex quo suscepit filium Heli; in quo uno Nathanidarum jura collecta sunt. Heli verò, ducta uxore, cum sine liberis decessisset, Iacobus ejus frater uterinus, legis imperio adactus, viduam conjugem sibi ascivit; ex qua Iosephum sustulit, naturalem filium suum, ut Matthæus scripsit, sed vi legis Heli imputandum, auctore Luca.

VII. Attamen hac in parte hallucinatum fuisse Africanum viri aliquot eruditione clari ante nos observarunt; & Iosepho assignatum à Luca patrem, naturalem fuisse, adoptivum verò & vi legis inductum quem Matthæus tradit. Quippe res ipsa docet Matthæo curæ fuisse jura regie successionis in personis à se descriptis contexere, exordio ducto ab Abrahamo, cui promissiones primùm factæ sunt, Lucam verò, qui ab Adamo auspiciatur, secutum naturalis generationis ordinem. Quod apertè patet in Salathiele, quem à Iecho-

nia genitum Matthæus docuerat. Sed quia hoc ad principatus successionem hereditariam, non autem ad naturæ seriem pertinebat, suppetias obscuro alioqui loco tulit Lucas, & contexta Nathanis nepotum serie, ad Neri progressus est verum Salathielis patrem. Idem institutum secutus est in Iosephi patre naturali demonstrando. Legitimum enim & ultimum Salomonidarum heredem Iacobum Matthæus dederat patrem Iosepho. Sed quia hæc pars stemmatis egebat explicatione, Lucas similem priori operam navavit; & naturali Iosephi patre quæsito, Heli esse docuit.

VIII. Quoniam verò vis & veluti arx istius probationis, qua contendimus Lucæ studium in eo positum ut veros & naturales patres assignaret, constituta est in patre Salathielis demonstrando, adnotandum est Ieremiam cap. xxi. Iechoniæ Regi & deportationem in Babylonium solum & orbitatem prædixisse, adeo ut nullus ex ejus stirpe Davidis folium infessurus vel potestatem in Iuda nactus esset. Quare ne cassa sit oraculi sacri comminatio, nullo pacto Salathiel ut filius Iechoniæ ascribi debet; etsi Matthæus referat Iechoniam genuisse Salathielem. Gignendi quippe verbum, more loquendi

Hebræis familiari, non solum generationis naturalis ordinem significat, sed etiam seriem successionis, ut docuerunt eruditi viri. Quod dicendi genus ut in personis privatis mihi videtur durum, ita in regiae dignitatis successione sua elegantia non caret. Inde illud psalmi de Davide in regnum evecto: *Filius meus es tu, ego hodie genui te.* Hinc apud profanos auctores dies adepti imperii natalis dicitur. Restat ergo ut jus regni hereditarium à Iechonia in Salathielem devolutum significare voluerit Matthæus. Capacem autem hujus recipiendi juris Salathielem docuit Lucas, utpote qui tunc temporis reperiretur caput stirpis Nathanidarum; in quem, extincta Salomonis stirpe, jura regni Iudaïci & spes promissionum confluebant. Quod ut facilius Lucas evincat, subjicit oculis Nathanis posteros, privatos homines, utpote qui Salomonidarum stirpe regnante vixissent, continuata serie usque ad Neri patrem Salathielis; ad quem, fideicommissio à lege inducto, regia hereditas Davidicæ familiæ translata est, & deinde ad filium ejus Zorobabelem Iudaïci populi ducem & ἀρχιμαλωτάρχην.

IX. Pari usus est diligentia Lucas in assignando naturali patre Iosephi, ut constans esset in suo instituto, illustraret-

que Matthæum, qui jus regiæ successionis per Zorobabelis posteros ex primogenito Abiude prognatos profecutus fuerat. Sed eorum ultimo Iacobo sine liberis obeunte, expandenda erat series nepotum Rezæ, qui fuit secundogenitus Zorobabelis; ut constaret agnationis jure hereditatem in ultimum stirpis illius Heli devolutam fuisse, quod Lucas egregiè præstitit.

X. Neque nos ab hac sententia movere debet Africani auctoritas, cum futili imò verò etiam inepto nitatur fundamento. Ait ille à Matthæo tradi Iacobum genuisse Iosephum, à Luca verò Iosephum existimatum fuisse patrem Christi, Iosephum autem filium fuisse Heli. Sed verbum illud fictionis ad solum Iosephum pertinet, ratione Christi, cujus existimabatur esse pater, non autem ratione ceterorum qui in eadem serie ad Adamum usque describuntur. Gignendi autem verbum, apud Matthæum, vel ad jus successionis à Iacobo ad Iosephum deductæ pertinet, ut dicebamus superiùs, quamvis in privatis hominibus hæc locutio durior videatur, vel potiùs filium legitimum, id est, vi legis adscriptum designat.

XI. Possent aliquam molestiam facere Desposynorum traditio apud Africanum, qui videntur naturalem patrem

Iacobum agnoscere, Heli autem legitimum. Sed ausim asserere detortam ab Africano in alium sensum hac in parte antiquam narrationem, vel ejus rei famam temporis lapsu adulteratam; præsertim cum Ambrosius lib. III. in Lucam, se alium antiquiorem secutus auctorem, Heli naturalem patrem fuisse scripserit, Iacobum autem legitimum.

XII. Ceterum qua ratione acciderit ut alter natura, fictione juris alter, Iosephi pater fuerit, egregie nos docent iidem Desposyni apud Africanum; quorum auctoritatem elevare conati sunt quidam è recentioribus, quorum apud eruditos fama est illustrior. Illi verò, robusto in speciem argumento, sibi visi sunt hanc fabulam evertisse. Quippe cum habeamus ex Africano Iacobum & Heli patres fuisse uterinos ex communi matre Estha, Heli autem improlem obiisse, Iacobum verò ejus duxisse viduam legis imperio adactum, ut demortuo fratri prolem suscitaret, reponunt illi prudenter & acutè legem *Deutero. xxv.* de solis fratribus consanguineis constituisse ad conservanda familiarum jura, quæ ex sola agnatione censentur. Fratres autem uterini non sunt inter agnatos, neque, ut disertè scribit Moses Maimonides, *in*

*causa ducendæ patriæ aut hereditatis cer-
nendæ pro fratribus habentur.*

XIII. Attamen grave mihi semper
visum fuit ab ea traditione discedere qua
fulti veteres patres gentilium calumnias
ob pugnas Matthæi & Lucæ in assignan-
do duplici patre Iosephi diluerunt. Nolo
in universon reluctari priori definitioni,
quæ fratres uterinos ab hereditate fratris
& à nuptiis fratriæ viduæ removet. Sed
aio ejus regulæ exceptionem dari in spe-
cie proposita; adeo ut, nisi daretur huic
exceptioni locus, lex Deuteronomii cor-
rueret. Quare, hoc casu, exceptio est po-
tius ipsa legis executio. Fingamus, ut ac-
cidit, absque liberis obiisse Iacobum ul-
timum ex nepotibus Zorobabelis per
Abiudem genus ducentibus. Statim jus
hereditatis regiæ devolutum est ad He-
li; non quatenus erat Iacobi frater ute-
rinus ex matre Estha, sed quia solus erat
heres ex posteris Zorobabelis per Rezam
secundo-genitum. Quare cum Iacobi he-
reditas ipso jure translata sit in Heli fra-
trem, licet uterinum, & verbis & mente
legis obstrictus fuit iste ad ducendam Ia-
cobi viduam: cujus matrimonii onus unà
cum hereditatis honore conjunctum fuit,
si fraternum vinculum intercederet; non
distinguente lege an sint uterini vel con-

sanguinei, dummodo cum isthoc onere sit conjuncta hereditas.

XIV. Hujus autem connubii legis imperio initi is erat effectus ut proles edita jure ipso tribueretur fratri defuncto; adeo ut filius & heres illius censeretur. quod significant hæc verba Deutero. xxv. *Suscipiet eam (id est, viduam) frater ejus, & suscitabit semen fratris sui, & primogenitum ex ea filium nomine illius appellabit.* Etenim non est horum legis verborum sententia, ut quidam putant, inter quos Augustinus, imponendum filio patris nomen, sed filium defuncti nomini ascribendum, dicendumque illius patris filium & heredem. Quam explicationem confirmat Boosus cap. i v. libri Ruth, qui fratris sui Mahalon absque liberis fato defuncti viduam Rutham cum duxisset, ait coram concione: *Testes vos estis hodie quod Ruth Moabitidem, uxorem Mahalum, in conjugem sumpserim, ut suscitarem nomen defuncti in hereditate sua, ne vocabulum ejus de familia & fratribus & populo deleatur.* Nomen ergo defuncti servabatur, dato illi herede & filio, qui in tabulis censualibus filius illi adscribebatur. Ceterum naturalis quoque patris ratio habita est, ut illius etiam filius diceretur, sicque duorum patrum in soli-

dum natus esset ; potiore, ni fallor, patris naturalis nomenclatura, quæ fictioni juris antecellebat. Quod unicè docet ejusdem Boosi exemplum, cujus filius è Rutha fratris Mahalon vidua, non istius appellationem obtinuit. Obedus quippe dictus est. Neque etiam à Matthæo in stemmate dictus est filius Mahalon, sed Boosi. Vnde colligemus Iosephum rectè dici Iacobi filium vi legis & fictione juris, sed jure sanguinis & naturæ Heli filium indigetandum, atque adeo utrique parenti adsignandum.

XV. Antequam ad secundum disputationis articulum accedam, monendi sumus, ex Africani sententia, Melchi tribuendum esse patrem filio Heli, & avum Iosepho, apud Lucam; ita ut, hac admissa sententia, duo ex vulgatis editionibus tam Græcis quàm Latinis expungenda sint nomina in stemmate Lucæ, nempe Matthath & Levi, totidemque generationes. Sanè non dubito quin varia fuerit olim lectio apud codices Lucæ, his duo illa nomina omittentibus, unde occasio scribendi Africano Melchi esse patrem Heli, & Irenæo septuaginta duas generationes tantùm apud Lucam agnoscendi, quæ sunt hodie septuaginta quinque, aliis verò exemplaribus duos illos

avos Iosephi describentibus ab ipsa Gregorii Nazianzeni ætate, qui Matthath & Levi inter Melchi abavum & Heli abnepotem interferit. Quæ ultima lectio cum & ipsa vetustate juvetur & Latina veteri editione, non est quòd viri eruditi in ea sollicitanda, quæ per tot secula obtinuit, sibi laborandum putent; ut rectè monuit R. P. Rossinus adversus Hugonem Grotium & Ioannem Cordesium;

XVI. Secunda hujus illustris controversiæ disceptatio versatur in detegendo Mariæ stemmate, à qua Christus ex Davide per carnem ortus est, ut monuit Paulus Apostolus. Sanè neque Matthæus neque Lucas munere suo functi essent, si Christi originem & generis successionisque seriem alter ab Abrahamo & Davide, alter ab Adamo exorsi, in solius Iosephi pandendis majoribus hæsisent, incuriosius obliti Mariæ generis; à qua sola, non autem à Iosepho, suum genus traxisse Christum utrique profitentur. Sciebant à se hoc officium Christianis præstari debere. Quare in ipso evangelii sui exordio Matthæus pollicetur se Christi originem descripturum. Non est detrahenda fides auctori tam idoneo, nec dubitandum quin promissa impleverit.

XVII. Id solum inquirendum restat,

quem modum consilii sui exequendi tenuerit. in quo veterum & recentiorum ingenia defudarunt. Quae de re nihil video quod certius & sincerius afferri possit quam id quod plerique veterum adnotarunt, scilicet apud Matthæum eosdem esse majores Iosephi & Mariæ; adeo ut stemma unius pertineat ad alterum, & per utrosque ad Christum, quamvis diverso gradu. Duo sunt capita in hac definitione. Primum est apertum ex verbis Matthæi, scilicet originem Iosephi eandem esse cum origine Christi, hanc verò per Mariam derivari in Christum, ac proinde ipsius Mariæ avos eosdem esse cum parentibus Iosephi.

XVIII. Alterum caput reticetur à Matthæo, nempe quo gradu distarent à communi stipite Iosephus & Maria, quia res erat illa tempestate omnibus Iudæam incolentibus notissima. Attamen ex Epiphani, Chrysostomi, & Ambrosii testimoniis confici potest proximiori agnationis gradu invicem conjunctos fuisse. Etenim asserunt illi, ex veteri nempe traditione, se conjugio sociasse Iosephum & Mariam ut parerent legi, quæ puellæ Israëlitis nuptias cum hereditate paterna, quæ illi contigerat, proximo agnato deferebat, ne bona extra familiam transi-

rent. Quod definitum fuit à Mose, *Numeror. c. ultimo*, in specie illi proposita; ubi enuptio extra tribum vetita, de stirpe & familia debet intelligi, ut rectè à veteribus ediffertum est, tribus nomen ad familias significandas restringendo. Ut autem hoc loco familia designata intelligatur, exigit ratio legi addita, ne bona avita perpetuo jure ad exteros deveniant. Hinc est quòd *c. III. Tobiaë* Sara conqueritur quòd pater ipsius filios heredes non haberet, neque verò esset frater ei cujus filio se uxorem ex lege servaret, Iudithæ quoque maritum ejusdem fuisse cum ea non solùm tribus, sed etiam stirpis, & familiæ, *πατριάς αὐτῆς*, inquit historiae illius scriptor. quam vocem, *patriæ*, Ambrosius in nostræ legis explicatione retinuit. *In Ioseph origine*, inquit, *est etiam origo Mariæ. Nam cum vir justus sit Ioseph, utique & ex tribu sua & ex patria sua accipit uxorem; nec potuit justus facere contra id quod lege præscriptum est. Sic enim habet. Quia unusquisque in hereditate tribus sue patriæ adhærebunt filii Israël, nec de tribu ad tribum transibunt; & omnis filia quæ habet hereditatem tribuum filiorum Israël, uni ex populo & tribu patris sui erit uxor. Legibus Atticis, quarum pleræque ex legibus Mosis desumptæ sunt, idem invenitur*

tut

tur constitutum. Vocabatur autem puella talis, siue sola ex asse heres esset patri, siue sorores, non etiam fratres haberet, vulgò ἐπίκλητος, ab ipso Solone *ἑπικλητῆς*. Ad quem ejus nuptiæ lege pertinebant, agnatus proximus is dicebatur, ἐπίδικάζομενος, ut eruditè probat testimoniis Diodori Siculi, Demosthenis, Isæi, Aristophanis, Pollucis, & Terentii Grotius, & nuperus legum Atticarum collector.

XIX. Ceterùm jus istud non pertinuit ad omnes puellas, sed ad eas quæ rerum soli hereditatem adirent. Quippe aliis liberum fuit extra tribum suam nuptias contrahere. Vnde in libro Iudicum c. XXI. tribus ceteræ, quò minùs filias suas nuptum darent Benjaminitis, ostendunt se non lege divina, sed jurisjurandi religione prohiberi. Et David ex tribu Iuda Micholem duxit uxorem, quæ fuit ex tribu Benjaminis, nunquam eo nomine reprehensus. Adjici debet ex Iosepho, potuisse quas vis virgines cuivis Hebræo nubere, si hereditatem sibi delatam repudiarent. Ex superiori observatione colligitur, non solum ejusdem stirpis & familiæ paternæ fuisse Iosephum & Mariam, sed etiam proxima agnatione invicem conjunctos fuisse, cùm ille istam ducere teneretur uxorem ex lege.

XX. Quonam autem gradu agnationis se invicem contingerent, indicare conatus est Ioa. Baptista Poza Cantaber, Soc. Iesu Theologus, *Lib. II. Elucidarii Deiparae Tractatu XIII. c. I.* his verbis: *Deipara & Iosephus, fratrum duorum filii, eisdemque paternis avis gaudebant, aut saltem proavis. quod arbitror esse necessarium ad mentem Evangelistæ.* Sed agnationis gradum illum societatis ejusdem alter Theologus eruditione clarissimus Possinus in *Diallactico suo Theogenealogico* demonstravit, & reliquas quæ in hoc stemmate occurrunt difficultates diligentissime discussit. Secutus itaque alterius ex eadem societate eruditissimi viri Bessoni sententiam, liquidis argumentis comprobavit Heli communem patrem fuisse Ioa-chimi & Iosephi; quorum ille pater, hic vir fuerit Mariæ. Etenim, ut superius monui, cum Evangelistæ Christi genealogiam describendam sibi proposuerint, illud quod agebant egisse seriò pius quisque in animum inducet. Porrò non describent majores Christi, nisi priùs majorum Mariæ seriem ediderint. Eos verò alios à majoribus Iosephi fuisse non significant. Ergo communes censendi sunt ambobus. Vnde sequitur, quemadmodum ex Heli Iosephus prognatus est, ex eodem stipite

Mariam quoque proficisci. Cum autem Iosephus Mariam duxerit, & jus fasque naturale vetet fratrem cum sorore sua jungi connubio, necesse est ut inferiori gradu Maria posita fuerit, neptisque illi fuerit ex Ioachimo fratre. Quod satis significat Matthæus, qui Iosephum superiori quàm sit Maria gradu constituit.

XXI. Addamus huic argumento robur aliquod, petitum ex comparatione utriusque stemmatis apud Matthæum & Lucam. Posita enim priore illa certissima definitione, ab utroque Evangelista Christi majores describi, alia ratione conciliari non potest varia eorum descriptio quàm si dicamus Heli patrem Iosephi apud Lucam, & Iacobum apud Matthæum, inter Mariæ & Christi majores numerari. Etenim si ex avo vel proavo Heli procedat linea Mariæ, vel è contrario ex avo Iacobi, alia erit generis series quæ ducit ad Heli vel Iacobum, & ab iis ad Iosephum. Linea autem illa Mariæ nulla ratione pertinebit ad descriptionem majorum Christi relata à Matthæo vel Luca. Scio rectè excipi posse, utramque Evangelistarum descriptionem conciliari admissa duplicis patris legalis & naturalis observatione in personis Heli & Iacobi. Sed cum isthæc conciliatio cadat in solos Iosephi patres;

vel illi numerandi erunt inter majores Mariæ & Christi, vel alterius Evangelistæ narratio nihil conferet ad genealogiam Christi. quod absurdissimum esse antea diximus.

XXII. Nihil est quod huic sententiæ objici possit præter jus naturæ; cui videtur injuria fieri si admittantur nuptiæ inter Iosephum patrum & Mariam fratris Ioachimi filiam. Attamen ejusmodi conjugium nec lege Iudæis vetitum, & moribus receptum erat; ut eruditè docuit Possinus. Sic Abraham Saram, fratris sui Arani filiam, uxorem duxit, ut docuerunt Iosephus & Hieronymus. Othoniel Axam duxit fratris filiam *Judic. c. i.* Et apud Tobiam c. *iii.* Sara unigenita patri suo se obstrictam fatetur ex lege ad nubendum nepoti ex fratre nato, si quis extaret. Mardocheus, illo exemplo, filiam fratris sui Edissam, Estherem deinde dictam, sibi adoptavit in filiam, ut reddit Latinus interpres, vel ut septuaginta explicuerunt, *despondit eam sibi in uxorem.* Estheris c. *ii.* Alio jure usi sunt Iudæi in connubiis amitæ vel materteræ cum filio fratris, quæ vetita sunt *Levit. c. xxv.* quia cum uxor sub manu sit & potestate viri, alienum videtur à jure naturæ ut amita, quæ vicem matris implere debet

erga filium fratris, isthac auctoritate de-
 jecta illi subjiciatur. Porrò etsi Romano-
 rum Principum legibus nuptiæ patruum cum
 nepte sunt vetitæ, ab aliis gentibus abs-
 que crimine olim frequentatæ sunt, ut
 apud Tyrios Iudæis vicinos ex Iustino lib.
 xviii. apud Macedones ex Diodoro,
 Lacedæmonios ex Herodoto, & Siculos
 ex Plutarcho. Quare non solum adversus
 legis præscriptum non peccavit Maria,
 patrum Iosephum ducendo; sed contra
 legem peccasset, nisi eum sibi sociasset
 connubio.

XXIII. Discutienda nobis restat
 Græcorum mediæ ætatis narratio, à Ioan-
 ne Damasceno tradita, Mariæ patri Ioa-
 chimo patrem fuisse Pantherem, huic
 Barpantherem, Barpantheri verò patrem
 fuisse Levin, filium Melchi. Quæ fama vi-
 tio temporis adulterata, vero tamen com-
 mista est. Pantheris agnomen tum quin fa-
 milia Iosephi inhæserit, dubitare non si-
 nit Celsi apud Origenem adnotatio; qui
 ait Mariam concepisse à quodam nomine
 Panthera, ἀπὸ τοῦ Πανθηρα τοῦ ῥωμα. quod
 paganus ille à Iudæis acceperat, in quo-
 rum veteribus monumentis Christus filius
 Panther dicitur. Itaque Panther est genti-
 litium cognomen, non autem viri
 proprium. Quod etiam patet ex Epipha-

nio, qui Iacobum patrem Iosephi, apud
 Matthæum, cognomine Pantherem di-
 ctum fuisse docet. *Iosephus*, inquit, *filius*
fuit τῷ Ἰακώβ, ἐπίκλην ᾧ Πάνθηρ καλεμένῳ.
 Quare manifesta est Græcorum apud Da-
 mascenum hallucinatio, quòd familiae
 cognomentum pro nominibus propriis
 avorum Mariæ usurparint.

XXIV. Sed gravius peccarunt in eo
 quòd adversus vetustam traditionem
 Pantheris cognomen ex linea Melchi à
 Luca recensiti deducant, cum ex Epipha-
 nii longè antiquioris testimonio constet
 cognomen illud in familia Iacob coaluisse.
 Ex hac in domum Heli unà cum heredita-
 re agnationis jure translatum fuisse dicen-
 dum est: quod ab Heli assumptum, in Io-
 sephum quoque devolutum est. Quare
 Ioachimi pater uterque Panther dictus
 est, seu Iacob, qui legitimus, seu Heli,
 qui naturalis, assumpta gentilitia appel-
 latione Iacobi. Ipsius verò pater Mat-
 than, accepto, si placet, etiam à proge-
 nitoribus cognomine Pantheris, sive Bar-
 pantheris, usus fuisse credi potest. Cœpe-
 rant quippe apud Iudæos, jam à Maccha-
 baicis temporibus, cognomina quædam
 gentilitia, à casu vel alicujus rei memora-
 bilis eventu deducta, in familiis usur-
 pari.

XXV. Occurrunt præterea quæstiones aliquot non contemnendæ, tum in stemmate à Luca proposito, tum in eo quod exhibet Matthæus: quæ copiosa dissertatione indigerent, nisi Patris Pofini opera factum esset ut in iis nobis non sit valde laborandum. Tres tantùm attingam; quarum prima inquit quodnam fuerit consilium Matthæi in dirigendo stemmate in tres tessaradecadas. Non videtur mihi numerorum subtiles & scrupulosas rationes consectatus, ut placuit eruditibus quibusdam, qui mysteria in hoc quatuordecimario numero hariolantur. Id unum sibi proposuit, ut memoriæ juvandæ causa stemma in tria tempora digereret, quæ egregiis epochis distinxit, ante regnum, regni florentis, & regni desinentis; rursumque ternis his ordinibus personas pari numero adscripsit. Enimverò quoniam in prima serie Abrahami ad Davidem quatuordecim personæ revera tantùm comprehensæ erant, eundem numerum in reliquis duabus classibus servavit. Ideoque in eo quod est à Davide ad Iechoniam intervallo tres Reges omisit, Ochosiam, Ioasum, & Amasiam, ne quatuordecimarium numerum superaret. Nec putavit historiæ fidem violari, personas quasdam minus nobiles arbitrio suo transiliendo;

quia rem in summam conferebat. Cujus præteritionis exempla habemus *lib. I. Paralip. I V.* & apud Solinum in Macedonia Regibus. Ceterum recti sermonis ratio salva erit, etsi Rex Ioram, omiſſis intermediis, genuiſſe dicatur Oziam: quia genuiſſe non tantum pater filium, ſed & avus nepotem, & pronepotem proavus, abſque ullo vitio dicitur.

XXVI. Porrò cur tres iſtos Reges ſilentio præ ceteris damnaverit Matthæus, cauſa eſt in promptu, rectè à veteribus adnotata; quia peccatis ſuis exigentibus hanc infamiam commeruerunt. Quippe Ochofias *ambulavit in viis domus Achab*, ut loquitur ſcriptura *IV. Reg. c. VIII.* Joas verò Zachariam Pontificem Joiadæ filium lapidavit in atriotempli, *I I. Paralip. c. XXIV.* Amafias deos Idumæorum coluit, ejuſdem libri *c. XXV.* Excipiet aliquis reperiri tres alios Judææ Reges ſcleribus inſigniores, qui mulctandi potiùs oblivione fuerant à Matthæo. Achas ſcilicet, qui templum polluit omni genere idololatriæ & filium ſuum ſacrilego parricidio concremavit, Manafſes, qui in ſcripturis Amorrhæos ipſos impietate ſuperafſe dicitur, quam filius ejus Amon in majus auxit; ut habemus ex diſerto testimonio auctoris Paralipomenon.

XXVII. Huic difficultati facile satisfiet, si dicamus expunctionem istam numero trium Regum adstrictam fuisse ut servaretur quatuordecimarii ratio, in eligendis autem tribus è sex illis sceleratis merum fuisse arbitrium Matthæi: qui in priores illos tres, qui propiùs absunt à Davide, cum in recensenda Regum stirpe priùs incidisset, illique seriatim se consequantur, non habuit cur se curiosiùs implicaret expendendis ceterorum sceleribus, etsi dici possit causam aliquam fortasse habuisse, licet suo instituto non necessariam, cur trium ultimorum nomini parceret, Achafo quidem ob Ezechiaë filii & heredis pietatem eximiam, Manassi ob resipiscentiam, Amoni ob Iosiaë filii celebratum in religione vindicanda studium. Quæ Matthæi explicandi ratio à nobis proposita facilior & planior est quàm eruditissimi viri nobilis conjectura, qui putat tres illos Reges à Matthæo prætermittos quòd ob scelera sua iudicio sacerdotum expuncti essent è tabulis censualibus, quæ in archivis templi summa cura à Pontificibus servabantur; ubi, teste Iosepho, præter rerum gestarum memoriam, origines quoque familiarum regniæ & sacerdotalis descriptæ erant. Sed an Pontificibus & synedrio tanta fuerit in

Reges etiam fato functos potestas ut eorum memoriam damnarent, nomenque è Fastis eraderent, ut olim factum legimus à senatu Romano, prudenter dubitari potest, & illud quoque, si licuerit illud synedrio, an unquam usurpaverit.

XXVIII. Secunda, quæ sequitur ex prima, est quæstio illa nobilis de numeri quatuordenarii apud Matthæum supputatione, quomodo fit ineunda ut auctori sua ratio constet docenti singulas classes constare generationibus sive personis quatuordecim. Difficultas versatur in persona Iechoniæ Regis, qui dicitur à Matthæo filius Iosix in transmigratione Babylonis, & genuisse Salathielem post transmigrationem. Non constabit autem numero summa, nisi præter Iechoniam pater illius Ioakimus inferatur, & Iechonias det exordium tertiæ tessaradecadi.

Antequam nodum istum solvamus, pauca & certa ex scriptura præmittenda sunt de filiis Iosix & de Babylonicæ deportationis tempore. Interfecto Iosix Regi in prælio Mageddonensi ab Ægyptiis suffectus est filius Ioachaz, dictus quoque Sellum: qui paulò post exutus regno, obiit captivus in Ægypto. Victor Pharaon fratri successorem dedit alterum Iosix filium, qui Eliakim & Ioakim nuncupa-

tus est. Hic regnum per annos undecim varia fortuna tenuit. Ab Ægyptiorum servitute discedens, Nabuchodonosori Regi Chaldæorum cum sese addixisset, fidem jam datam violare tentans, Syrorum & vicinarum gentium, quæ sociæ Chaldæis erant, incursionibus vexatus, inter tot discrimina fato functus est. Regni atque defectionis heredem reliquit filium Ioachinum, Iechoniam dictum à Jeremia, natum annos octodecim, qui contumaciæ paternæ pœnas luit, tribus in principatu mensibus exactis, deportatus Babylonem cum omni familia post Hierosolymitanæ urbis deditioem præsentem Nabuchodonosori factam. Iechoniæ loco, regni speciem potius quam vim à Chaldæis obtinuit Sedecias, Iosiaë filius, & patruus Iechoniæ, qui post annos undecim, oculis effossis, abductus est Babylonem.

Itaque sub extrema tempora regni Ioachim & exordia Iechoniæ initium huiusce transmigrationis fuit: quæ post annos undecim, incenso templo, urbeque excisa, totius populi unâ cum Sedecia Rege in Chaldæam deportatione, nomen transmigrationis deposuit, appellatione captivitatis Babylonicae assumpta. Quare Matthæus rectè tempora inceptæ transmigra-

tionis ad Iechoniam retulit, & Salathielis ducatum ad id tempus quod eam consecutum est, ante solutionem captivitatis, quam Cyri beneficio Iudæi tandem obtinuerunt.

XXIX. Recentiores omnes in unam conspirant sententiam, mendosum esse codicem Matthæi, & Ioakimum patrem Iechoniæ omissum in secunda classe. Hanc labem observasse Epiphanium hæc. VIIII. & Hieronymum initio commentariorum in Daniele, atque Euthymium ad Matthæum c. I. Duplici argumento mutilum esse locum demonstrant. Primò, quia Iechonias fuit nepos Iosæ, non autem ejus filius. Vnde colligitur veram lectionem ita constitui debere ut dicatur Iosias genuisse Ioakim, hunc autem genuisse Iechoniam. Secundò, quia nisi constituatur altera persona præter Iechoniam, qui limes fuit secundæ tessaradecadis, tertia intra numerum tredecim capitum subsidet.

XXX. Ego verò tria quædam assero, nec locum Matthæi mendosum esse in secunda classe, neque à veteribus ullis, non excepto Epiphanio, lectionem hodiernam fuisse damnatam, licet recentiores omnes id sibi omnino persuaserint, & ex ea quatuordenarium numerum tertiæ classis rectè colligi ex Hieronymi & Am-

brofii ſententia. In prima hujus aſſertionis parte mihi convenit cum erudito viro Poſſino, qui pluribus contendit & probat Matthæi editiones omnium linguarum atque manuſcriptos codices vetuſtiſſimos, (non exceptis, ut à viris fide dignis accipi, duobus illis venerandæ antiquitatis codicibus Græcis qui ſervantur in Anglia) lectionem vulgatam præferre. Quod enim vir omni laude ſuperior Dionyſius Petavius refert *lib. IX. de Doctr. Temp. c. XVIII.* in vetuſtis membranis bibliothecæ regiæ adnotatum ad marginem reperiri Iofiam genuiſſe Ioacim, & iſtum genuiſſe Iechoniam, gloſſema fuit eruditi cujuſdam viri, non autem varia lectio textus; ut rectè monuit Poſſinus. Quod autem obſervavit Ioa. Faber Stapulenſis in codice antiquiſſimo Græco Ioacim pro Iechonia legi in ſecunda claſſe, cùm ea lectio repugnet Epiphanii teſtimonio, qui ſua ætate Iechoniæ nomen, non autem Ioakimi, in evangelio lectum teſtatur, nec conqueritur de ulla interpretatione inibi facta, lectio Stapulenſis ſine dubio ſapit gloſſema eruditi lectoris.

XXXI. Non ſufficit autem lectionis veritatem confirmari, niſi ejus quoque ſententiam ſtatim ſubjunxero. Quod eò lubentiùs aggrediar quoniam ex ejus ex-

plicatione patebit mens genuina Matthæi & antiquorum patrum. His ergo verbis, *Iosias genuit Iechoniam & fratres ejus in transmigracione Babylonis*, significat Matthæus Iosiaæ liberos qui regnum obtinuerunt, scilicet Ioachazum, qui obiit impolis & captivus in Ægypto, Ioakimum patrem Iechoniae, & Sedeciam. Porrò Ioakimalio nomine Iechonias dictus est per nominis Ioakim extensionem. Pater verò fuit Ioachin; qui & Iechonias, eadem nominis Ioachini extensione, appellatus est.

Porrò Ioakim, sive Iechonias primus, variis bellorum calamitatibus oppressus, ex quibus secuta est transmigratio in Babylonem, tribus ante illam mensibus obiit; & sic ad illius usque initia superstes fuit. Eleganter itaque secundam classem & quatuordecim illius numerum Ioakimo sive Iechonia primo conclusit Matthæus, cujus limitem in transmigracionis initiis defixit. *A David usque ad transmigracionem Babylonis generationes quatuordecim.* Quare nullum Regis caput in secunda ista classe inferi potest, ut tentatum à recentioribus, qui sic restituendam lectionem putant: *Iosias genuit Ioakim sive Iechoniam & fratres ejus. Ioakim autem, seu mavis Iechonias, genuit Iecho-*

niam. Quippe si vel Ioakimus per vim intrudatur, vel Iechoniæ nomen in ea classe repetatur, unitas redundabit supra summam, & quindenarius numerus exhibit pro quatuordenario. Quod Porphyrio in supputatione tertiæ classis Matthæum calumnianti veram objurgandi causam in secunda præbuiſſet.

Iechonias autem, in tertia classe post transmigrationem commemoratus, est nepos Iosifæ, filius Iechoniæ primi sive Ioakimi; à quo deductus numerus, & desinens in personam Christi, quatuordenarium plenum efficit, ut mox dicemus.

XXXII. Sententiam illam nostram hausimus ex ipsis Epiphanii verbis; tantum abest ut inde occasionem sumpserimus inferendæ alterius personæ in secunda classe, ut tentarunt ceteri. Proferam auctoris locum: qui cùm professus esset à Matthæo in tres ordines distributam fuisse generationum descriptionem, quorum singuli quatuordecim personis constarent, addit: οἱ δύο ἀνώτεροι ἀριθμοὶ σαφῆς διεύκονται, μηδεμίαν ἐκλείψιν ἀριθμοῦ περιέχοντες. ἕως γὰρ τῆς Ιεχονίου περιέχουσι τοὺς χρόνους. Duo priores numeri liquidi sunt, nullam imminutionem patientes. Ad Iechoniam enim exacta constat personarum & temporum summa.

Quæ sequuntur apud eundem auctorem, perplexa quidem sunt; sed quæ ad tertiam classem pertinent, de qua nulla est hodie apud eruditos lectionis in Matthæo sollicitandæ controversia. Ait enim tertiam seriem quatuordenarium non implere, sed ad tredecim personas restringi: *Nimirum, inquit, quidam Iechoniam Iechoniæ alteri continuatum offendentes, repetitum alterum existimarunt. quæ tamen non erat repetitio, sed numerus exactus. Patris enim adjecto nomine, dicebatur Iechonias Iechoniæ. Quidam ergo, veluti elegantia causa, alterum nomen imperitè expungentes, propositam ter quatuordecim capitum summam & mutuam trium inter se classium habitudinem aboleverunt.* Hujus loci à nemine hætenus, ut puto, intellecti hæc est sententia, antiquam apud Matthæum lectionem hanc fuisse: *Post transmigrationem Babylonis, Iechonias Iechoniæ genuit Salathiel.* qua significabatur Iechoniam secundum, filium Iechoniæ alterius in secunda classe descripti, genuisse Salathiel. Vnde consequebatur Iechoniæ secundi generationem fuisse caput generationum hujus tertiæ classis, quæ hoc pacto quatuordecim generationibus constabat. Quare non immeritò carpit eorum temeritatem qui emendatione impertuna

tina Iechoniæ patris nomen delentes, generationis Iechoniæ secundi omiſſa mentione, occasionem præbuerunt duas personas in unam commiscendi, & tredecim tantum generationes tertiæ classi impu- tandi.

XXXIII. Sanè omiſſa mentio generationis Iechoniæ secundi, ipsum quo- que Augustinum traxit in errorem. Quip- pe existimavit unum eundemque Iecho- niam bis numeratum, & imputatum se- cundæ & tertiæ classi: quemadmodum ac- cidit quando ab ordine recto deflectitur. id enim quod est in angulo, bis numera- tur. Enimverò quoniam reponi poterat, in describenda generis ferie à patre ad li- beros numerationem per lineam rectam fieri, non autem per transversam, à sensu tropologico subsidium petit, aitque à Ie- chonia factam fuisse in extraneas gentes deflexionem quando in Babyloniam transf- migratum est, *lib. II. de consens. Evan- gel. c. IV.* Hæc quoque generationis omiſ- ſio negotium faceſſit Chryſoſtomo, ut in- ferius ostendemus.

XXXIV. Attamen licèt Epiphanii expoſtulationem adversùs malè feriatos correctores amplectar, non tamen cum eo demittendum animum puto quin locus veritati superſit post imperitam illam

emendationem. Supplendum enim erit interpretatione petita ex Scripturis quod minus liquidò explicare videtur hodierna lectio. Itaque Iechoniam Iosiaë filium eundem esse dicemus cum Ioakimo; præsertim cum fratres habuisse dicatur, nempe Ioachazum & Sedeciam, qui nulli fuerunt Iechoniae secundo. Porrò Ioakimus tribus mensibus obiit ante transmigrationem. Quare non potuit post transmigrationem genuisse Salathielem. Vnde apertè conficitur hunc Iechoniam secundum alium fuisse à primo, atque adeo primi filium, quod manifestè docebat antiqua illa lectio ab Epiphanio commemorata; qua duce errari non potest. Et licet deleta fuerit ab imperitis criticis, manet tamen litora & ratio quæ discrimen utriusque Iechoniae nos apertissimè docet.

Omissa est itaque mentio generationis primæ in numero quatuordenario tertiæ classis, sed non personæ. Quare fidem suam implevit Matthæus, apud quem vox γενεᾶ generatam personam significat, ut loquar cum Iurisconsultis, quorum hæc est definitio: *Semper generata persona gradum adjicit.*

XXXV. Hac ratione refellit Hieronymus impium illum Porphyrium, qui falsi arguebat Matthæum quod professus

in tertia tessaradecade, sicut in duabus reliquis, se quatuordecim generationes edidisse, in decima-tertia hæserat, oblitus decimæ-quartæ. Ait enim Hieronymus alium esse Ioakim filium Iosia, in quo desinit secunda classis, & alium Ioachin filium Ioakim, à quo incipit tertia, sicque promissis stetisse Evangelistam numerando quatuordecim personas. Hæc sunt illius verba initio commentariorum in Daniele: *Ioakim filius Iosia regnavit super tribum Iuda & Ierusalem annis undecim; cui successit in regnum filius ejus Ioachin, cognomento Iechonias; qui tertio mense regni sui, die decimo captus est à Ducibus Nabuchodonosor, ductusque est in Babylonem: & in loco ejus constitutus est Sedechias, filius Iosia, patruus ejus; cujus anno undecimo Ierusalem capta atque subversa est. Nemo igitur putet eundem in Danielis principio esse Ioakim, qui in Ezechielis exordio Ioachin scribitur. Iste enim extremam syllabam chin habet, ille kim; & ob hanc causam in evangelio secundum Matthæum videtur deesse generatio, quia secunda τεσσαρδεκάς in Ioakim desinit filio Iosia, & tertia incipit à Ioachin filio Ioakim. Quod ignorans Porphyrius calumniam struit Ecclesie, suam ostendens imperitiam, dum Evangelistæ Matthæi arguere*

nititur falsitatem. Egregium sanè testimonium, quo refelluntur qui vitium subesse putant in contextu Matthæi, & omisam inter exscribendum clausulam Iechoniæ à Ioakimo generati. Quippe Hieronymus profitetur apertè secundam classem desivisse in Ioakimo filio Iosifæ, & tertiam incepisse à Ioachino superioris Ioakimi filio. Deinde si lectio se habuisset apud Matthæum ut eam restituendam putant eruditi, illa una generatio, quæ deesse videbatur, non defuisset. quippe disertis verbis concepta in textu. Quòd autem observat Hieronymus in fine classis secundæ Ioakimum Iosifæ filium poni, & in exordio tertix Ioachinum Ioakimi filium, non eò pertinet ut illis nominibus designati putentur à Matthæo, qui utrumque Iechoniam nuncupavit; sed ut sciatur discrimen inter utrumque, patrem & filium; etiamsi cognomines sint in contextu Matthæi, & in libris Regum unius tantùm litteræ sono differant.

XXXVI. Hanc nominum Hebræorum differentiam, Ioakim, & Ioachin, non animadvertit Ambrosius. Vidit tamen in communi nomine divisionem patris & filii *lib. III. in Lucam* tam liquis verbis ut mirari subeat cur recentiores ejus mentem non ceperint, vel

ab ea sibi recedendum putarint. *Duos Ioachin, hoc est, duos Iechonias fuisse historia indicat, unum ante transmigracionem, alterum in ipsa transmigracione generatum, id est, patrem, & filium. Ergo pater inter generationes superiores est computatus, qui successit Iosiae filius inter posteriores, qui successit patri, id est, nepos Iosiae. Mox: Non igitur suppressit alterum Evangelista, sed utrumque signavit, quod uterque Iechonias dictus sit.*

XXXVII. Amplexi sunt quoque nonnulli è veteribus Græcis hanc interpretandi Evangelistæ rationem, ut docet Nicetas Episcopus Serrarum in commentariis ad Matthæum ex editione Tolosana à Balthasare Corderio adornatis: *Aiunt quidam alium esse ante captivitatem Iechoniam, & alium post captivitatem. Ille enim filius erat Iosiae; alius autem post captivitatem genitus, ex ipso Iechonia etiam dicto.* (Corrigendus est textus Græcus, & sic vertendus: *alius autem post captivitatem, illius nepos, & filius Iechoniæ jam dicti*) *Hunc igitur ultimum Iechoniam in tertia parte alii, & Christo annumerantes, quatuordecim illas generationes complent.* Φησὶ δὲ πινες ἕτερον εἶναι τὸ πρὸς τὴν ἀχμαλωσίαν Ἰεχονίαν, καὶ ἕτερον τὸ μετὰ τὴν ἀχμαλωσίαν. ἐκεῖνος γὰρ υἱὸς τοῦ Ἰωσίου: ὁ δὲ μετὰ

ἢ ἀχμαλωσίαν, αὐτὸς ἔχθρονος, καὶ Ἰεχονίας εἰρη-
 μένης. Addendum, ὕψ.) τὸ ἔτον δὲ τὸ τε-
 λευταῖον Ἰεχονίαν, ἐν τῇ τρίτῃ μερίδι, τοῖς
 ἄλλοις, καὶ τῶν Χειρῶν σιναειθμοῦτες, τὰς δε-
 κατέσας γενεὰς ἀναπληροῦσι.

XXXVIII. Meminit quoque Eu-
 thymius, in hujus loci enarratione, dupli-
 cis Iechoniae; quorum primum Iosiae fi-
 lium facit, alio nomine Ioacham vel Ioa-
 chas dictum, quem in libro Esdrae Iecho-
 niam nuncupari scribit, eique eo in libro
 tribui, tum de ejus cum Amital connu-
 bio, tum de ætate viginti trium anno-
 rum, & de regno trium mensium, quæ in
 libris Regum & Paralipomenon Ioachazo
 tribuuntur. Sanè in cap. I. libri III. Es-
 drae, apocryphi quidem, sed in re histo-
 rica non contemnendi, ex veteri transla-
 tione Latina, Ioachas iste Iechonias di-
 citur, quemadmodum in Græco codice
 quem Euthymius laudat: quamvis in edi-
 tione Græca Aldina legatur *Ioachaz*. quæ
 lectio videtur recentior, & glossæmate
 vice ad marginem posita, irrepsisse in tex-
 tum. Unde asseri posse videtur non absur-
 dè duos Iosiae liberos, Iechonias dictos.

Secundum Iechoniam, filium primi,
 ponit Euthymius, genitumque, post
 transmigrationem, Babylone; quò Ioa-
 chaz sive Iechonias ex Ægypto translatus

fuerit à ducibus Nabuchodonosoris, post subactos Ægyptios.

Ex hac commentatione Euthymii palam est nullam illum in textu Matthæi labem animadvertisse, sed omnino secutum & interpretatum eandem quæ hodie extat contextus lectionem. Quare non erat cur auctor iste ab eruditis traheretur in partes, ac si corruptum & mendosum locum deprehendisset. Ceterum in eo quòd duos Iechonias, patrem, & filium, fuisse observat, planè laudandus; carpendus tamen quòd Ioachazum in terram Babylo- nicam adductum, patrem Iechoniæ secundo affingat. Hic enim Ioachaz, ulciscente numine, & comminante per Ieremiam prophetam cap. XXII. his verbis, *non revertetur huc amplius, sed in loco ad quem transfuli eum, ibi morietur*, in Ægypto moram perpetuam egit & obiit, ut traditur *lib. IV. Reg. c. XXXIII.*

XXXIX. Tot veterum patrum testimoniis fultus non dubito pronuntiare, ut initio monui, & sanum esse Matthæi contextum, tum Iechoniam primum eundem esse cum Ioakimo Iosifæ filio, & Iechoniam secundum esse filium primi, Iosifæque nepotem. Placuit tamen erudito viro Possino in secunda & tertia classe de uno eodemque agi Iechonia, eoque

Iosia nepote, Ioakimi filio. Quam ille sententiam eo præcipuè nomine proposuit ut adversus opinionem receptam illibatam & integrum præstaret Matthæi codicem. in quo comprobando feliciter laboravit. Sed eadem felicitas eum destituit, ut puto, in singularis Iechoniae conjectura, quam hæc incommoda sequuntur. Primum est, omissum à Matthæo Ioakimum Iosia filium: cujus silentii causa nulla reddi potest quæ plures quoque Reges non involvat qui ob impietatem hac quoque oblivionis multa dammandi erant. Secundum est robustius, assignatos Ieconia secundo fratres, qui nullos habuit; cum è contrario Ioakimo duo fratres fuerint, Ioachaz, & Sedecias, qui regno potiti sunt. Neque est quòd novo & inusitato loquendi modo fratres Iechonia dictos putemus, tum illius patrem Ioakimum, tum Sedeciam patrum, quia ejusdem regni participes fuerunt. Tertium idque gravissimum incommodum est, vis illata verbis scripturæ; quæ, hac explanatione admissa, una eademque voce duplicem significationem exprimit, naturalem & genuinam unam, alteram verò translaticiam, *Iosias genuit Iechoniam & fratres ejus*, juxta istum interpretandi modum, genuit verè & naturaliter Ioakimum

& Sedeciam, nepotem verò suum Iechoniam regni reliquit heredem. Quartum ex hac sententia sequitur incommodum, nempe non constare rationem quatuordecim generationum in tertia classe, si Iechoniæ capite minuatur. quod necessum est, si unus ponatur Iechonias, seu is Ioachimus fuerit, sive ejus filius, qui secundæ classi jam imputatus est. Expendimus qua solertia conatus sit Augustinus se isto expedire nodo, sed infeliciter, ut diximus.

XL. Molestè autem habuit hæc difficultas supputandi Chrysoptomum apud Euthymium, cujus auspiciis plerique Græcorum interpretum, qui duodecim tantum generationes in hac tertia classe disertè expressas legebant, transmigrationis statum unius generationis vice computarunt, absurdè, & Christi personam; unde quatuordecim summam collegerunt. Et rectè quidem, quod attinet ad Christum, ex aperta mente Matthæi; qui quatuordecim generationes in prima classe ab Adamo usque ad Davidem, & totidem in secunda classe à Davide usque ad Iechoniam numerans, Davidem & Iechoniam in numero includit. Vnde sequitur quatuordecim generationes tertiæ classis designatas usque ad Christum, ejusdem vo-

cis usurpatione, hîc Christi personam, ut reliquas duas in limitibus duarum classium superiorum positas, includi, non autem excludi; licet vox *usque* vim habeat excludendi æquè ac includendi, prout rei argumentum exigit.

XLI. Diversam à ceteris viam ingreditur doctissimus Possinus, & numerum quatuordenarium implet, præter Iosephum, Maria Christi matre computata; ut pote quæ sola, absque viri Iosephi consortio, partum illum ediderit. Sanè moris non fuit apud Iudæos ut femina in genealogiis censerentur. Sed respondet ille moris quoque non fuisse ut virgines parerent, & ortum singularem ex sola femina id exigere ut in serie genealogiæ matris nomen ponatur. Isthoc argumento egregiè probat consultò & necessariò à Matthæo mentionem Mariæ factam in origine Christi ex ea nati, non autem ex Iosepho. Enimverò non est consequens Mariæ personam pro una generatione accipiendam, distincta & separata à Iosephi ejus viri persona. Iungenda est mentio amborum conjugum, juxta mentem Matthæi, ut persona Christi generata dicatur; à Maria quidem naturali modo, à Iosepho autem vi legis, quæ patrem eum sciscit quem nuptiæ demonstrant. Id quidem omnibus

generationibus commune est, ut filius ex patris & matris connubio prodeat, qui unius generationis sunt auctores. Quare si Saram uxorem Abrahami posuisset Matthæus, genitus ex illis nuptiis Isaac una generatione diceretur, non autem duabus; nec inter illius majores Sara computaretur ad geminandum generationis numerum, sed ad designandos ex utroque latere Isaac majores. Eadem ratione Iosephus & Maria connubio juncti, unius generationis numerum conficiunt; licet novo quodam & singulari privilegio, quo ceteris generationibus antecellit. Quæ causa fuit Matthæo ut Mariæ meminerit in ista descriptione, cujus partes in hoc ortu potiores erant quàm Iosephi. Attamen ita meminit ut simul adnotaret Iosephum fuisse virum Mariæ, ex qua natus est Christus; scilicet ut disceremus unicæ illius generationis duos quidem esse parentes, ut accidit in ceteris, ita tamen ut Iosephus pater esset jure connubii, Maria jure naturæ.

XLII. Tertia restat quæstio de nomine Cainani secundi, quod inter Abrahami majores Arphaxadum & Salem infimum exhibent codices Lucæ; cum tamen in Geneseos & Paralipomenon libris Hebraicis & Latinis, & apud Iosephum, om-

nino prætermiffum fit. Qui Cainanum apud Lucam tuentur, adhibent LXX. interpretum auctoritatem, qui Cainani junioris Arphaxadum patrem & Salem filium memorant. Attamen certum esse debet apud eruditos, ut copiosè & eleganter ostendit Possinus, in antiquis codicibus LXX. præteritum hunc Cainanum; ut colligi potest ex Theophilo Antiocheno, ex Chronico Græco Eusebii apud Scaligerum, & ejusdem Chronico Latino emendato: qui auctores cùm rationes LXX. sequi se profiteantur, in fitio Cainano omisso, Arphaxadum patrem Salem docent. idemque tradit Hieronymus, juxta interpretum illorum fidem.

XLIII. Ceterùm accidit ut LXX. editio hac in parte, ut in plerisque aliis, depravata olim fuerit, & subdititius iste Cainanus in eam intrusus. quam labem Procopius Gazæus deprehendit sua tempestate. Ait enim in Hebraïca veritate haberi Salam genitum esse ab Arphaxado: *Quæ verò in medio ponuntur, (scilicet Cainani nomen) obelisco signata esse.* Scimus autem, ex Hieronymo in præfatione libri xv. in Iosiam, quæ obelo confixa erant, nec in Hebraïcis neque in LXX. codicibus haberi, sed tantùm in ea editione quæ communis appellabatur. Vnde

colligi potest à Theodotione invecum Cainanum istum juniorem, licet LXX. interpretibus incognitum. Quæ causa fuit Epiphano in Panario, *ad hæresim v. Melchisedecianorum*, hunc Cainanum expungendi juxta fidem LXX. cum tamen alibi eum agnoscat pro Arphaxadi prole, nempe initio operis adversus hæreses & in fine hæresis LXVI. adversus Manichæos, & in fine Anchorati: ubi sine dubio sequitur editionem communem cum isthac inscriptione Cainani, quæ est à Theodotionis manu. Hanc conciliandi secum Epiphanii rationem sequi malo quàm tot loca, quæ meminere Cainani, à descriptoribus corrupta comminisci, ut placuit eruditibus quibusdam.

Ex hac disputatione colligitur, cum nec in codicibus Hebræis nec apud LXX. editionem Cainani mentio reperiat, fieri non potuisse ut à Luca in descriptione sua infereretur. Quare in vetustissimis Lucæ codicibus duobus ante mille ducentos annos descriptis, qui hodie apud Angliam asservantur, quorum alter è Lugduno avectus, alter ex Alexandria devectus in eas oras, Cainani nomen omissum est. sed excripientium audacia jam olim factum ut ex Theodotionis sive ex communi Geneleos interpretatione petitum Cainani no-

men in Lucae Græcos codices, ea scilicet opera, ut putabatur, emendandos, intrusum sit. Quod deinde vitium editiones omnes, etiam Latinam antiquam Hieronymo vetustiore, pervasit.

D I S S E R T A T I O

*De adventu Magorum ad Christum, & an
Reges fuerint.*

TR E S præcipuæ quæstiones moveri solent circa Magorum adventum, an acciderit antequam salvator sifteretur in templo vel postea, an ex Perside vel Arabia profecti sint, & modus conciliandi narrationem Matthæi cum Luca.

I. Prima conficitur ex verbis Matthæi, qui narrationem ortus Domini, angelorum nuntium, & pastorum officia, nullo alio interjecto, cum Magorum adventu connectit. Deinde ad oppidum Bethlehemi accessisse docet antequam aliorum Dominus diverteret. Hujus argumenti vis ex dicendis detegitur. His adjungi potest vetusta plurium patrum traditio, qui jacentem in præsepio infantem à Magis adoratum scribunt; licet probabilior videatur eorum sententia qui è stabulo in domum puerperæ opportunam secessisse